

МІНІМАЛЬНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА КРАЇН ЄРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА УКРАЇНИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ

Одним із економічних показників рівня розвитку країни є заробітна плата, це один з факторів підвищення продуктивності праці. Мінімальна заробітна плата є своєрідною гарантією держави працівнику.

Рівень життя працівника прямо пропорційно залежить від зарплати, заробітна плата сприяє підвищенню рівня продуктивності компанії, що важливо роботодавцю, для держави заробітна плата – одне із джерел надходжень до бюджету. Висока заробітна плата є однією із основних причин добробуту громадян і розвитку країни.

Щодо законодавчих положень, які регламентують норми державного регулювання оплати праці, то у відповідному розділі Закону України “Про оплату праці” заробітна плата - це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором роботодавця виплачує працівникові за виконану ним роботу [5].

В Україні на 01 січня 2016 р. заробітна плата встановлена в 4 рази менша від найнижчої мінімальної заробітної плати та в 36,5 разів менша від найвищої мінімальної заробітної плати країн Євро Союзу (табл. 1).

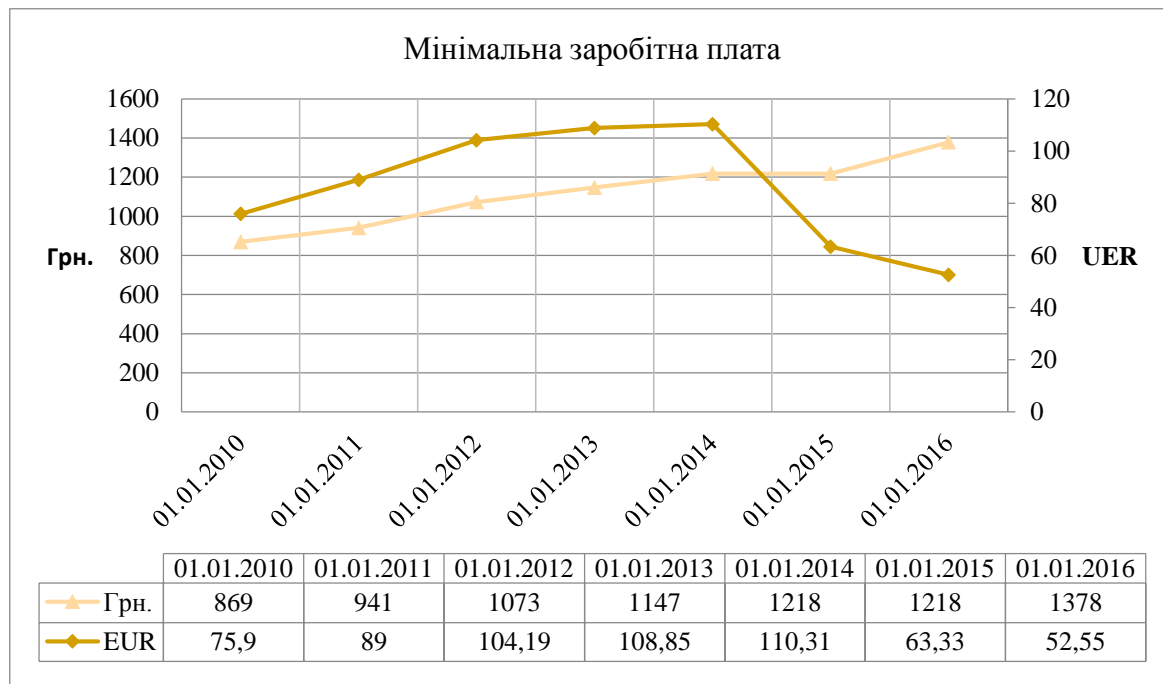
Таблиця 1. Мінімальна заробітна плата у країнах-членах ЄС та Україні станом на січень 2016 р. (побудовано за даними Eurostat [1], НБУ [4]. Взяти дані станом на 1 січня 2016 року.

Країна	Мінімальна заробітна плата станом на січень 2016 р. Євро на місяць	Рейтинг країн по найвищій заробітній платі в ЄС за даними Eurostat	Країна	Мінімальна заробітна плата станом на січень 2016 р. Євро на місяць	Рейтинг країн по найвищій заробітній платі в ЄС за даними Eurostat
1	2	3	1	2	3
Болгарія	215	21	Греція	684	10
Румунія	233	20	Мальта	728	9
Литва	350	19	Іспанія	764	8
Угорщина	353	18	Франція	1467	7
Чехія	366	17	Німеччина	1474	6
Латвія	370	16	Бельгія	1502	5
Словакія	405	15	Нідерланди	1508	4
Хорватія	408	14	Великобританія	1529	3
Естонія	430	13	Ірландія	1548	2

Продовження табл. 1

1	2	3	1	2	3
Польща	431	12	Люксембург	1923	1
Португалія	618	11			
Примітка:					
01.01.16 р.	26.223129		1378	52.55	
Дата	Офіційний курс гривні до Євро(100 EUR), грн.		Мінімальна заробітна плата в Україні		
			грн.	євро, EUR	

Проаналізувавши динаміку мінімальної заробітної плати в Україні за 2010-2016 рр. (рис.1) за даними Державної служби статистики України можна стверджувати про зростання заробітної плати в гривнях. Але при перерахунку мінімальної заробітної плати в іноземну валюту (EUR) за офіційним курсом спостерігається тенденція до її зменшення.

Рис. 1. Динаміка мінімальної заробітної плати в Україні у 2010-2016 рр. у національній валюті, євро, за офіційним курсом НБУ (побудовано на основі даних Міністерства фінансів України [2], [3]).

Якщо зростання мінімальної заробітної плати в Україні відносно світової валюти (EUR) не завжди позитивне, то це свідчить про неможливість українців задовільнити свій попит, а навпаки його зменшити.

За рівнем мінімальної заробітної плати серед країн Європейського Союзу, до яких ми постійно прагнемо, Україна посідає одне з останніх місць, відстаючи від країн ЄС як мінімум в три рази.

В Україні розмір мінімальної заробітної плати визначається з урахуванням потреб працівників та їх сімей, вартісної величини достатнього для забезпечення нормального функціонування організму працездатної людини, збереження її здоров'я набору продуктів харчування, мінімального набору непродовольчих товарів та мінімального набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості, а також загального рівня середньої заробітної плати, продуктивності праці та рівня зайнятості [5].

Розмір мінімальної заробітної плати встановлюється Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України не рідше одного разу на рік у законі про Державний бюджет України з урахуванням пропозицій, вироблених шляхом переговорів, представників професійних спілок, роботодавців, які об'єдналися для ведення колективних переговорів і укладення генеральної угоди, та переглядається залежно від зміни розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб [5].

Але всі суб'єкти, які в Україні визначають розмір мінімальної заробітної плати, не можуть ніяк вплинути на реальне необхідне визначення зарплати працівника відповідно до задоволення потреб, з урахуванням цін на світовому ринку товарів та послуг. Оскільки розмір мінімальної заробітної плати визначається за допомогою встановленого за застарілою методикою прожиткового мінімуму, виходячи з макроекономічних розрахунків

стосовно до можливостей економіки, а не обґрунтованих потреб найманих працівників. Добову потребу в поживних речовинах, прийнятих за основу при встановленні норм харчування в натуральних продуктах, затверджено наказом Кабінету Міністрів України від 14.04.2000 р. № 656, але їх загальна енергетична цінність є майже на чверть нижчою від наймінімальніших з цих показників, рекомендованих Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ).

В Україні розмір заробітної плати реально визначається рівнем розвитку країни, а не необхідним розрахунком прожиткового мінімуму.

Як зазначалося вище, згідно із Законом України “Про оплату праці” джерелами оплати праці є: для недержавних підприємств – частина доходу та інші кошти, отримані в результаті їх господарської діяльності; для державних (установ та організацій, що фінансуються з бюджету), – кошти, які виділяються з відповідних бюджетів, а також частина доходу, отриманого в результаті господарської діяльності та з інших джерел.

Список використаної джерел

1. Monthly minimum wages in euro varied by 1 to 10 across the EU in January 2015 / Eurostat [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/6652357/3-26022015-AP-EN.pdf/42097ff5-231b-4116-b0cf-8a28ca316f84>

2. зарплата (Україна) / Финансовый портал Минфин [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/index/salary/>

3. Основні показники соціально-економічного розвитку України у 2015 р. / Державна служба статистики України.– [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2015/mp/op_u/opl015_u.htm

4. курс гривні щодо іноземних валют / Національний банк України. Офіційне інтернет-представництво – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/curmetal/detail/currency?period=ba1y>

5. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. № 108 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/Z950108.html.